

Nr 4 A.

Godkänd av första kammaren den 2 april 1925.
Godkänd av andra kammaren den 2 april 1925.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1925—1926 under riksstatens fjärde huvudtitel, innefattande anslagen till försvarsdepartementet.

(Statsutskottets utlåtande nr 4.)

Till Konungen.

I. DEPARTEMENTET.

1:o) Uti den till riksdagen avlåtna, den 2 januari 1925 dagtecknade propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1925—1926 har Eders Kungl. Maj:t i avseende å fjärde huvudtiteln föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över försvarsärenden nämnda dag) att *dels* bestämma antalet ordinarie befattningar i försvarsdepartementet på följande sätt:

	Befattning.	Lönegrad.
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 17,000 kronor		—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 15,000 kronor		—
1 chef för lantförsvarets kommandoexpedition, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 15,000 kronor		—
1 chef för sjöförsvarets kommandoexpedition, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 15,000 kronor		—
6 kansliråd		B 30
5 förste kanslisekreterare		B 26

Befattning.	Lönegrad.
1 registrator	B 22
5 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 förste kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
3 kanslibiträden	B 4
1 förste expeditionsvakt å lantförsvarets kommandoexpedition	B 7
1 expeditionsvakt å sjöförsvarets kommandoexpedition	B 5

dels godkänna följande stat för försvarsdepartementet att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 245,000:—
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 6,000:—
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 21,500:—
	<hr/>
	Summa kronor 272,500:—

dels och öka ordinarie förslagsanslaget till departementet, nu 269,800 kronor, med 2,700 kronor till 272,500 kronor.

Den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna anslagshöjningen är förorsakad av det framlagda förslaget om ordnande av kvinnliga befattningshavares avlöningsförhållanden. Av ökningen hava beräknats 2,500 kronor å anslagsposten till ordinarie tjänstemän och 200 kronor å anslagsposten till icke-ordinarie befattningshavare m. m.

Riksdagen har numera fattat beslut angående ordnandet av kvinnliga befattningshavares avlöningsförhållanden. Detta beslut, som bland annat innebär, att kvinnliga befattningshavare icke skola vara berättigade åtnjuta lön enligt högsta löneklassen i vederbörande lönegrad i den för manliga och kvinnliga befattningshavare beslutade gemensamma löneplanen, föranleder, att den i staten för försvarsdepartementet ingående anslagsposten för avlöningar till ordinarie tjänstemän kan minskas med 996 kronor i förhållande till det av Eders Kungl. Maj:t föreslagna beloppet eller till i avrundat tal 244,000 kronor. Anslagsbeloppet i sin helhet kommer härigenom att uppgå till 271,500 kronor.

Likaså föranledes av riksdagens beslut förändring i benämningen av de i 7:e, respektive 4:e lönegraderna upptagna förste kanslibiträdes- och kanslibiträdesbefattningarna.

Riksdagen, som i övrigt icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får anmäla, att riksdagen

dels bestämt antalet ordinarie befattningar i försvarsdepartementet på följande sätt:

	Befattning.	Lönegrad.
1	statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 17,000 kronor	—
1	expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 15,000 kronor	—
1	chef för lantförsvarets kommandoexpedition, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 15,000 kronor	—
1	chef för sjöförsvarets kommandoexpedition, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 15,000 kronor	—
6	kansliråd	B 30
5	förste kanslissekreterare	B 26
1	registrator	B 22
5	andre kanslissekreterare	B 21
1	kansliskrivare	B 11
1	förste expeditionsvakt	B 7
2	kanslibiträden	B 7
2	expeditionsvakter	B 5
3	kontorsbiträden	B 4
1	förste expeditionsvakt å lantförsvarets kommandoexpedition	B 7
1	expeditionsvakt å sjöförsvarets kommandoexpedition	B 5

dels godkänt följande stat för försvarsdepartementet, att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 244,000:—
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 6,000:—
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 21,500:—
	<hr/>
	Summa kronor 271,500:—

dels ock ökat ordinarie förslagsanslaget till departementet, nu 269,800 kronor, med 1,700 kronor till 271,500 kronor.

2:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 144) att för bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst för budgetåret 1925—1926 under fjärde huvudtiteln anvisa ett extra förslagsanslag av 9,500,000 kronor.

Sedan riksdagen numera fattat beslut i fråga om de allmänna grunderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl., synes för ändamålet böra anvisas anslag med det av Eders Kungl. Maj:t föreslagna beloppet. Med hänsyn till önskvärdheten att få de för departementet, lantförsvaret och sjöförsvaret disponerade medlen för dyrtidstillägg var för sig redovisade, har riksdagen ansett, att särskilda anslag härför böra upptagas i riksstaten.

Härav följer, att anslag till dyrtidstillägg böra uppföras under rubriken »Diverse» å avd. Lantförsvaret, respektive avd. Sjöförsvaret. Nämnda

rubrik bör för sjöförsvarets vidkommande flyttas efter rubriken »Sjökarteverket.» En ungefärlig uppskattning giver vid handen, att av det föreslagna anslagsbeloppet bör beräknas för:

Försvarsdepartementet	kronor	50,000:—
Lantförsvaret	»	6,000,000:—
Sjöförsvaret	»	3,450,000:—
<hr/>		
Summa kronor		9,500,000:—

Under förevarande punkt bör på grund härav beräknas ett förslagsanslag av 50,000 kronor för bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid försvarsdepartementet.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för bestridande av kostnaderna för *dyrtidstillägg åt befattningshavare vid försvarsdepartementet* för budgetåret 1925—1926 under fjärde huvudtiteln anvisat ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor.

II. LANTFÖRSVARET.

A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

3:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3) att dels godkänna vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden såsom bil. 1 fogade stat för arméförvaltningen, att tillämpas under budgetåret 1925—1926, dels ock öka ordinarie förslagsanslaget till arméförvaltningen, nu 526,136 kronor, med 20,500 kronor till 546,636 kronor.

De allmänna grunder, som av Eders Kungl. Maj:t framlagts i fråga om uppflyttning i lönegrad av vissa tjänster, tillhörande förutvarande andra normalgraden, hava, såsom riksdagen redan i skrivelse (nr 38) för Eders Kungl. Maj:t anmält, av riksdagen i stort sett lämnats utan erinran. Härvid har förutsatts, att vid behandling av de förslag till stater, som Eders Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen framlagt, en särskild prövning skulle ägnas de tjänster tillhörande den förutvarande andra normalgraden, vilka ifrågasatts att uppflyttas i högre lönegrad, i och för utrönande huruvida ovan angivna grunder vore i särskilda fallen tillämpliga. Beträffande de befattningar utav ifrågavarande slag å arméförvaltningens stat, som av Eders Kungl. Maj:t föreslagits skola uppflyttas i högre lönegrad, synes någon tvekan icke behöva råda om att de med föredragnings skyldighet förbundna revisionskommisariebefattningarna samt ombudsmannatjänsten böra uppflyttas. Däremot synes det enligt riksdagens mening i viss mån tvivelaktigt, huruvida sådan uppflyttning bör medgivas även för sekreterarebefattningen å civila departementets kanslibyrå samt pensionskamrerartjänsten. Såvitt av utredningen framgår, lärer det nämligen kunna ifrågasättas, om nämnda båda befattningar i alla avseenden uppfylla de av riksdagen för uppflyttning uppställda villkor. Emellertid har riksdagen beträffande sekreterarebefattningen funnit, att arten och omfattningen av det arbete, som är

förenat med densamma och de kvalifikationer, som måste ställas på tjänst-innehavaren, i stort sett äro sådana, att en uppflyttning kan anses befogad, och har riksdagen alltså ej heller i denna del velat motsätta sig Eders Kungl. Maj:ts förslag. Vidkommande däremot pensionskamreraretjänsten har riksdagen kommit till den uppfattningen, att de ärenden, som älliga innehavaren av nämnda tjänst att föredraga, icke äro av den krävande art, att de motivera en uppflyttning i lönegraden B. 26.

Med anledning av riksdagens beslut i fråga om ordnandet av de kvinnliga befattningshavarnas avlöningsförhållanden erfordras vissa jämkningar i den av Eders Kungl. Maj:ts föreslagna staten för arméförvaltningen. Sålunda böra benämningarna första kanslibiträden och kanslibiträden ersättas med kanslibiträden, respektive kontorsbiträden. Därjämte föranleder nämnda beslut och den vidtagna förändringen i fråga om pensionskamrerarens lönegrad sänkning av anslagsposten till avlöning åt ordinarie civil personal från 391,000 kronor med 5,316 kronor till i avrundat tal 385,700 kronor. Förstnämnda beslut föranleder därjämte en sänkning av anslagsposten till avlöning åt icke-ordinarie befattningshavare m. m. från föreslagna 76,500 kronor med ungefärligen 1,000 kronor till 75,500 kronor.

För budgetåret 1925—1926 lärer alltså med iakttagande av vad sålunda anförts följande stat böra fastställas för arméförvaltningen:

	An-tal.	Löneplan och lönegrad enligt vederbör-ligt avlö-nings-reglemente.		An-tal.	Löneplan och lönegrad enligt vederbör-ligt avlö-nings-reglemente.
Avlöning till civil personal.					
Generalkrigskommissarie	1	Avd. A. 3	Kanslibiträden	8	Avd. B. 7
Krigsråd	4	Avd. B. 30	Expeditionsvakter	6	Avd. B. 5
Ombudsman	1	Avd. B. 26	Kontorsbiträden	13	Avd. B. 4
Revisionskommissarier	2	Avd. B. 26	Domäntjänsteman, arvode	1	—
Sekreterare	1	Avd. B. 26	Avlöning till civilmilitär personal.		
Pensionskamrerare	1	Avd. B. 24	Å sjukvårdsstyrelsen:		
Kamrerare	3	Avd. B. 24	Generalfältläkare	1	C. 16
Krigskassör	1	Avd. B. 24	Överfältläkare	1	C. 14
Revisionskommissarie	1	Avd. B. 24	Överfältveterinär	1	C. 14
Sekreterare	1	Avd. B. 24	Byråassistent, regementsläkare	1	C. 11
Sekreterare och kamrerare	2	Avd. B. 21	Byråassistent, regementsveterinär	1	C. 9
Bokhållare	2	Avd. B. 21	Assistent, bataljonsläkare	1	C. 9
Notarier	4	Avd. B. 21	Förrådsvaktmästare	1	C. 1
Registrator	1	Avd. B. 21			
Revisorer	9	Avd. B. 21			
Kansliskrivare	5	Avd. B. 11			
Förste expeditionsvakt	1	Avd. B. 7			
Löner till ovanstående ordinarie civil personal, förslagsvis					kronor 385 700:—
Löner till ovanstående ordinarie civilmilitär personal, förslagsvis					” 68 136:—
Vikariatsersättningar, förslagsvis					” 11 000:—
Avlöning till icke-ordinarie befattningshavare m. m. (häri ingår, bland annat, arvode till domäntjänstemannen med 5,400 kronor)					” 75 500:—
Summa förslagsanslag kronor					540 336:—

Till arméförvaltningen hörande militär och civilmilitär personal, som åtnjuter avlöning å andra stater.

Å artilleridepartementet:

generalfältygmästaren, fältygmästaren, 6 artilleristabsofficerare, 7 departementsskrivare;

Å fortifikationsdepartementet:

chefen för fortifikationen, regementsofficerare, officerare och underofficerare vid fortifikationen efter behov;

Å intendentsdepartementet:

generalintendenten, 2 regementsofficerare, officerare och underofficerare vid intendenturkåren efter behov;

Å sjukvårdsstyrelsen:

1 officer vid intendenturkåren och 1 förvaltare vid intendenturkåren.

Vad slutligen angår det extra anslaget till upprätthållande av arméförvaltningens verksamhet, synes i fråga om det av Eders Kungl. Maj:t föreslagna anslagsbeloppet den förändringen böra vidtagas, att detsamma på grund av riksdagens ovanberörda beslut rörande kvinnliga befattningshavares avlöningsförhållanden sänkes med 372 kronor till i avrundat tal 32,900 kronor.

Beträffande förevarande ordinarie anslag får riksdagen anmäla, att riksdagen *dels* godkänt ovan intagna stat för arméförvaltningen att tillämpas under budgetåret 1925—1926,

dels ock ökat ordinarie förslagsanslaget till arméförvaltningen, nu 526,136 kronor, med 14,200 kronor till 540,336 kronor.

4:o) Under hänvisning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till upprätthållande av *arméförvaltningens verksamhet* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 32,900 kronor.

5:o) I fråga om Eders Kungl. Maj:ts framställning rörande anslag till avlöning åt personal vid staber och truppförband m. fl. (punkt 4) kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

6:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för utbetalande av *tillägg till dagavlöning åt indelt manskap* under tjänstgöring i egenskap av underbefäl, instruktör eller beställningsman vid skolor och övningar utom vanliga repetitionsövningar för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor.

7:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6) har riksdagen för tilldelande av *mötesbidrag* åt vissa officerare och underofficerare jämte vederlikar för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 20,600 kronor.

8:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7) har riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till rekryteringskostnader, nu 170,000 kronor, med 190,000 kronor till 360,000 kronor.

9:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8) att, i avbidan på den särskilda proposition, som kunde komma att avlätas i ämnet, tillsvidare beräkna ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater till 760,000 kronor.

Beträffande denna framställning kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

10:o Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9) har riksdagen *dels* i riksstaten för budgetåret 1925—1926 uppfört ordinarie förslagsanslaget till arméns personal över stat med oförändrat belopp, 360,000 kronor, *dels ock* medgivit, att anslaget till arméns personal över stat må tagas i anspråk för utbetalande till de officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare i fältläkarkårens och fältveterinärkårens reserv, som under tiden 1 juli 1925—30 juni 1926 inom reserven erhålla sin första anställning i officers eller underofficers tjänstegrad eller tjänsteklass, av tillfällig förhöjning uti den enligt förordningen den 15 november 1912, angående arméns reserver av befäl och civilmilitär personal, medgivna ekiperingshjälpn med 250 kronor för officerare och vederlikar samt med 300 kronor för underofficerare.

11:o I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för bestridande av kostnaderna för *höjning av dagtraktamenten* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 700,000 kronor.

12:o Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagit ordinarie reservationsanslaget till resestipendier utan angivet belopp.

B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

Samtliga anslag under denna rubrik äro ordinarie och hava av Eders Kungl. Maj:t i förslaget till riksstat för budgetåret 1925—1926 upptagits med oförändrade belopp.

C. Undervisning, understöd, expenser m. m.

13:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 16) föreslagit riksdagen att minska ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, nu 565,000 kronor, med 1,300 kronor till 563,700 kronor.

Det ordinarie undervisningsanslaget har för budgetåret 1925—1926 beräknats till 563,729 kronor 80 öre, därav 63,649 kronor 80 öre till undervisningsmateriel, 206,300 kronor till de fasta undervisningsverken m. m. samt 293,780 kronor till tillfälligtvis anordnade skolor och utbildningskurser samt oförutsedda behov.

Därjämte hava beräknats förstärkningsanslag för nämnda budgetår, till undervisningsmateriel 42,433 kronor 20 öre och till de fasta undervisningsverken m. m. 80,286 kronor eller tillhoppa 122,719 kronor 20 öre.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot den gjorda beräkningen av medelsbehovet, får beträffande det ordinarie undervisningsanslaget

anmäla, att riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, nu 565,000 kronor, med 1,300 kronor till 563,700 kronor.

14:o) Under hänvisning till vad under nästföregående punkt anförts anmäler riksdagen, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 122,700 kronor.

15:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18) har riksdagen för anordnande av *vissa utbildningskurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 41,600 kronor.

16:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av *vissa kostnader för krigsskolans verksamhet* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 55,000 kronor.

17:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 22) föreslagit riksdagen medgiva, att till den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda personalen, med undantag av kassaförvaltaren, må från förefintliga reservationer under extra anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande under år 1925 utbetalas dyrtidstillägg enligt de grunder, som för samma år äro eller kunna vara bestämda i fråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Beträffande detta förslag kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

18:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 23) föreslagit riksdagen att minska ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., nu 306,000 kronor, med 20,700 kronor till 285,300 kronor.

För innevarande budgetår är expensanslaget upptaget med 306,000 kronor och har därjämte till detsammas förstärkning anvisats ett extra anslag av 258,000 kronor.

Medelsbehovet för budgetåret 1925—1926 för ifrågavarande ändamål har beräknats till sammanlagt 568,400 kronor, därav för det ordinarie anslaget ansetts erforderligt ett belopp av i avrundat tal 285,300 kronor och till förstärkningsanslag återstoden eller 283,100 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot denna beräkning, får beträffande det ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., nu 306,000 kronor, anmäla, att riksdagen minskat detsamma med 20,700 kronor till 285,300 kronor.

19:o) Under hänvisning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anført, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m.* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 283,100 kronor.

20:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26) har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 197,000 kronor.

21:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27) har riksdagen för *fortsättande av arbetena för utgivande av generalstabens översiktskarta över Sverige* i skalan 1: 400,000 för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 11,500 kronor.

D. Förplägnad, intendenturmateriel, remontering, övningar m. m.

22:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28) har riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till mathållning, nu 9,554,000 kronor, med 124,000 kronor till 9,430,000 kronor.

23:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 29) föreslagit riksdagen att minska ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, nu 4,184,000 kronor, med 58,000 kronor till 4,126,000 kronor.

Ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, som under en följd av år beräknats efter 33 öre om dagen för varje man och 10 öre om dagen för varje häst, har för budgetåret 1924—1925 upptagits med 4,184,000 kronor. Till det ordinarie anslagens förstärkning har för samma budgetår anvisats ett extra anslag av 2,749,000 kronor, beräknat efter 22 öre om dagen för varje man och 5 öre om dagen för varje häst.

Av arméförvaltningen verkställda beräkningar, vilka av departementschefen lämnats utan erinran, giva vid handen, att för budgetåret 1925—1926 för ifrågakarande ändamål erfordras dels ett ordinarie anslag å 4,126,000 kronor, dels ock ett förstärkningsanslag av 2,711,000 kronor. Sagda anslag äro beräknade efter enahanda grunder som de för innevarande budgetår tillämpade.

Riksdagen, som i likhet med departementschefen icke funnit anledning till erinran mot de gjorda beräkningarna, får beträffande det ordinarie anslaget anmäla, att riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, nu 4,184,000 kronor, med 58,000 kronor till 4,126,000 kronor.

24:o) Med åberopande av vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 2,711,000 kronor.

25:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 31) föreslagit riksdagen att minska ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m., nu 1,731,000 kronor, med 16,000 kronor till 1,715,000 kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår är ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m. upptaget med 1,731,000 kronor. Anslaget har beräknats sålunda:

Titel I.	Kasernutredning.....	kronor	597,100:—
Titel II.	Förplägnadsutredning.....	»	633,607: 72
Titel III.	Intendenturfordon	»	380,000:—
Titel IV.	Skidmateriel	»	120,000:—
			Summa kronor 1,730,707: 72

eller i avrundat tal 1,731,000 kronor.

Till förstärkning av det ordinarie anslaget har för samma budgetår anvisats ett extra anslag av 239,000 kronor.

Enligt verkställda beräkningar har för budgetåret 1925—1926 det ordinarie anslaget för ifrågavarande ändamål ansetts kunna begränsas till 1,715,000 kronor medan det erforderliga förstärkningsanslaget upptagits till 236,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får beträffande förevarande ordinarie anslag anmäla, att riksdagen minskat reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m., nu 1,731,000 kronor, med 16,000 kronor till 1,715,000 kronor.

26:o) Under hänvisning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m.* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 236,000 kronor.

27:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34) och under erinran att det ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden föreslagits till upptagande i riksdagen för budgetåret 1925—1926 med oförändrat belopp, 2,300,000 kronor, men att förstärkningsanslaget sänkts med 450,000 kronor, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 1,800,000 kronor.

28:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 35) föreslagit riksdagen minska ordinarie reservationsanslaget till reparation, nu 550,000 kronor, med 132,000 kronor till 418,000 kronor.

Beträffande detta förslag kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

29:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 36) föreslagit riksdagen att minska ordinarie förslagsanslaget till furagering, nu 4,718,000 kronor, med 85,000 kronor till 4,633,000 kronor.

Riksdagen, som förutsätter, att med av Eders Kungl. Maj:t gjord beräkning av medelsbehovet för furagering under nästkommande budgetår något överskridande av anslaget icke kommer att äga rum, får anmäla, att riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till furagering, nu 4,718,000 kronor, med 85,000 kronor till 4,633,000 kronor.

30:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 37) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för *drift och underhåll av personautomobiler* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

31:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 38) föreslagit riksdagen att minska ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar, nu 1,775,000 kronor, med 226,000 kronor till 1,549,000 kronor.

Beträffande detta förslag kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

32:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39) har riksdagen för anordnande av *vinterrekrytskola vid Södra skånska infanteriregementet* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 42,000 kronor.

33:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 40) har riksdagen till förhyrande av *sjötransportmateriel för Karlskrona och Vaxholms grenadjärregementens övningar* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 68,400 kronor.

34:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts framställning i fråga om anslaget till fält- och fälttjänstövningar (punkt 41) har riksdagen tidigare i skrivelse, nr 32, anmält sitt beslut.

35:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42) har riksdagen för anordnande av *flygövningar* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 543,000 kronor.

36:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för anordnande av *luftförsvarsövningar* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor.

E. Sjukvård m. m.

37:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 44) föreslagit riksdagen att minska ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m., nu 672,000 kronor, med 6,000 kronor till 666,000 kronor.

Såsom förstärkning av det ordinarie anslaget har avsetts ett extra anslag av 244,753 kronor 86 öre eller avjämnat 245,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot beräkningen av medelsbehovet för ifrågavarande ändamål, får beträffande det ordinarie anslaget anmäla, att riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m., nu 672,000 kronor, med 6,000 kronor till 666,000 kronor.

38:o) Under hänvisning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört, anmäler riksdagen, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m.* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 245,000 kronor.

39:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av kostnaderna för *arméns bakteriologiska laboratorium* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 2,000 kronor.

40:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till be-

främjande av det *frivilliga sjukvårdsväsendet i krig* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

F. Vapen och ammunition.

41:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts framställningar under rubriken »Vapen och ammunition» i avseende å ordinarie vapenanslaget och dess förstärkningsanslag samt anslaget till fortsatt anskaffning av handvapen och kul-sprutemateriel (punkterna 48—50) har riksdagen redan tidigare i skrivelse, nr 32, anmält sina beslut.

42:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *anskaffning av gasskydd* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 180,000 kronor.

43:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 52) har riksdagen till *åtgärder för industriens krigsorganisation* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

44:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *övningar med viss teknisk utrustning* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 80,000 kronor.

45:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54) har riksdagen för *anskaffning av signalmateriel för artilleriet* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

46:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 55) har riksdagen till *försök med mätmateriel* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 60,000 kronor.

G. Byggnader och ingenjörmateriel.

47:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56) har riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor, nu 2,142,900 kronor, med 20,400 kronor till 2,163,300 kronor.

48:o) I anslutning till riksdagens under närmast föregående punkt anmälda beslut har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 1,081,700 kronor.

49:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58) har riksdagen för bestridande av de särskilda *kostnader, som blivit en följd av uppskjutande tillsvidare av arbetena å uppförande av kasernetablissemang för Södra skånska infanteriregementet*, för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 9,000 kronor.

50:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 59) har riksdagen till *förbättringar å vissa skjutbanor* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

51:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60) har riksdagen till *inköp av vissa byggnader å Malmslätt* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

52:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 61) har riksdagen för *förbättrade anordningar för rening av avloppsvattnet från flygkompaniets etablissemang å Malmslätt* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 36,000 kronor.

53:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62) har riksdagen för utförande av *uppvärmningsanläggning inom Norrlands dragonregementes kasernetablissemang* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor.

54:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 63) har riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till ingenjörmateriel utom flygmateriel, nu 86,600 kronor, med 10,000 kronor till 96,600 kronor.

55:o) I anslutning till riksdagens under närmast föregående punkt anmälda beslut har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till ingenjörmateriel utom flygmateriel* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 95,200 kronor.

56:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65) har riksdagen till *underhåll av flygmaterielen* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 848,600 kronor.

57:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 66) har riksdagen till *försök med ny ingenjörmateriel* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 94,000 kronor.

58:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 67), har riksdagen till *radiomateriel* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 120,000 kronor.

59:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 68) har riksdagen för upprätthållande av *arméns breveduveväsende* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 4,400 kronor.

60:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 69) att för expropriation av en lägenhet i närheten av Bodens fästning för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 20,000 kronor.

Beträffande behovet av ifrågavarande, utav A. Hedström ägda jordlägenheten har chefen för Bodens artilleriregemente anfört, att en inlösen av den Hedström tillhöriga lägenheten vore synnerligen eftersträfvansvärd, enär därigenom icke blott skarpskjutningar från Södra Åberget skulle kunna mera rationellt bedrivas utan även åtskilliga svårigheter med övriga markägare lättare utjämnas.

Arméförvaltningens artilleri- och fortifikationsdepartement, som yttrat sig i ärendet, hava därvid anfört, att departementen delade bemälda regementschefs åsikt, att inlösen av ifrågavarande lägenhet vore synnerligen eftersträfvansvärd för, bland annat, ett rationellt bedrivande av skarpskjutningsövningar från Södra Åberget. Departementen funne emellertid det av Hedström fordrade pris, 24,128 kronor 80 öre, vara för högt. Enligt värdering,

som regementschefen låtit verkställa, skulle lägenheten hava ett värde av 20,426 kronor, varav belöpte för byggnader och anläggningar 14,890 kronor, för marken — uppgiven till 2.1220 hektar eller något mer än 4 $\frac{1}{4}$ tunnland — 3,036 kronor samt för rätt till mulbete och vedbrand 2,500 kronor. Även detta pris ansåg departementen vara för högt och ifrågasattes, huruvida icke expropriationsförfarande i förevarande fall borde tillämpas.

För egen del har departementschefen i ärendet anfört följande:

»Även jag anser vägande skäl föreligga för inlösen av ifrågavarande, Hedström tillhöriga lägenhet. Med hänsyn till vad arméförvaltningens artilleri- och fortifikationsdepartement anfört beträffande det av Hedström angivna försäljningspriset och då viss oklarhet synes råda i fråga om de till lägenheten hörande rättigheter och skyldigheter m. m., torde expropriationsförfarande i detta fall böra anlitas. I fråga om sättet för bestridande av kostnaderna för inlösen av lägenheten finner jag mig icke kunna tillstyrka vad arméförvaltningens artilleri- och fortifikationsdepartement i sådant hänseende föreslagit, utan synas mig i stället särskilda medel böra för ändamålet av riksdagen äskas. Vid bestämmande av anslaget storlek torde man hava att utgå från den lägenheten åsatta värderingssumman, 20,426 kronor, eller i runt tal 20,000 kronor. Med hänsyn till omöjligheten att nu med bestämdhet beräkna den löseskilling, som kan komma att utgå, torde nämnda belopp böra upptagas såsom förslagsanslag.»

Ehuru riksdagen icke kan finna, att behovet av att för kronans räkning förvärva ifrågavarande lägenhet kan anses vara trängande, har riksdagen dock icke velat motsätta sig, att så sker. Emellertid håller riksdagen, i likhet med arméförvaltningen före, att det utav Hedström fordrade priset är för högt. Ej heller torde enligt riksdagens mening i förevarande fall böra tillgripas expropriationsförfarande, särskilt med hänsyn till med detsamma förenade icke obetydliga kostnader för statsverket. Därest förvärvet, sedan ytterligare undersökningar i ärendet vidtagits, kan ske för en kostnad, icke överstigande 20,000 kronor, torde uppgörelse därom böra av Eders Kungl. Maj:t träffas, och synes i så fall Eders Kungl. Maj:t kunna av till disposition stående medel anvisa erforderligt belopp, därest ej framställning kan hinna göras hos riksdagen om beviljande av anslag för ändamålet. I ärendets nuvarande skick synes således något anslag för möjliggörande av ifrågavarande förvärf icke böra anvisas.

På grund av vad riksdagen sålunda anfört, får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke av riksdagen bifallits.

H. Diverse.

61:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 70) har riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter, nu 415,000 kronor, med 65,000 kronor till 350,000 kronor.

62:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 71), har riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till kommittéer och

utredningar genom sakkunniga, nu 70,000 kronor, med 20,000 kronor till 50,000 kronor.

63:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för beredande av *semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 135,000 kronor.

64:o) Under hänvisning till vad riksdagen under punkt 2:o anført, får riksdagen anmäla, att riksdagen för bestridande av kostnaderna för *dyrtids-tillägg åt befattningshavare vid lantförsvaret* för budgetåret 1925—1926 under fjärde huvudtiteln anvisat ett extra förslagsanslag av 6,000,000 kronor.

III. SJÖFÖRSVARET.

A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

65:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 74) att dels godkänna vid statsrådsprotokollet fogad stat för marinförvaltningen (Bil. 65) att tillämpas under budgetåret 1925—1926, dels ock öka ordinarie förslagsanslaget till marinförvaltningen, nu 222,670 kronor, med 3,900 kronor till 226,570 kronor.

Den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna anslagshöjningen är förorsakad dels av att förste revisorsbefattningen hos marinförvaltningen ifrågasatts till uppflyttning från lönegraden B 15 (B 24) till lönegraden B 16 (B 26) [jfr statsrådsprotokollet: »För flera huvudtitlar gemensamma frågor» II sid. 17 och 20], dels ock av förslaget om ordnande av de kvinnliga befattningshavarnas avlöningsförhållanden. Av sistnämnda orsak har jämväl det extra anslaget till upprätthållande av marinförvaltningens verksamhet föreslagits höjt från 35,000 kronor till 36,400 kronor.

Av hela anslagsförhöjningen å det ordinarie anslaget, 3,900 kronor, komma 2,500 kronor å anslagsposten till avlöning åt »övrig ordinarie personal» och 1,400 kronor å anslagsposten för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.

Vad till en början beträffar den ifrågasatta uppflyttningen i högre lönegrad av befattningen såsom förste revisor, har riksdagen, vid det förhållande att med nämnda befattning inom marinförvaltningen äro förenade i stort sett samma arbetsuppgifter som med de redan av riksdagen uppflyttade befattningarna såsom revisionskommisariater med föredragningskyldighet hos arméförvaltningen och såsom förste revisor i riksräkenskapsverket, icke ansett sig böra göra någon ändring i Eders Kungl. Maj:ts förslag härutinnan.

I anledning av riksdagens beslut i fråga om ordnandet av de kvinnliga befattningshavarnas avlöningsförhållanden erfordras beträffande marinförvaltningens stat dels en ändring av benämningen å de i lönegraden B 4 upptagna befattningarna, dels ock en sänkning i det å anslagsposten till av-

löning åt »övrig ordinarie personal» av Eders Kungl. Maj:t beräknade beloppet med 624 kronor. Denna anslagspost bör på grund härav upptagas med i avrundat tal 166,900 kronor och anslaget till marinförvaltningen i dess helhet bestämmas till 225,970 kronor.

För budgetåret 1925—1926 synes följaktligen böra för marinförvaltningen gälla här nedan intagna stat:

	An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.		An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.
Artilleriavdelningen.					
Kemist	1	C. 12	Sekreterare	3	B. 24
Andre kemist	1	C. 9	Aktuarie och registrator	1	B. 21
Fortifikationsavdelningen.					
Chef	1	—	Marinkassör	1	B. 21
Civilavdelningen.					
Marinöverkommissarie	1	A. 1	Notarier	2	B. 21
Amiralitetsråd	1	B. 30	Revisorer	5	B. 21
Förste revisor	1	B. 26	Revisor och bokhållare	1	B. 21
Kamrerare	1	B. 24	Förste expeditionsvakt	1	B. 7
			Expeditionsvakter	4	B. 5
			Kontorsbiträden	4	B. 4
			Advokatfiskal, som tillika för- rättar advokatfiskalsgöromålen vid Stockholms station	1	—

Löner till ovanstående kemist och andre kemist, förslagsvis	kronor	18 000:—
Löner till ovanstående övrig ordinarie personal, förslagsvis	»	166 900:—
Arvode till chefen för fortifikationsavdelningen	»	1 170:—
Vikariatsersättningar; förslagsvis	»	4 000:—
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. (härin ingår arvode till advokatfiskalen med 4 000 kronor)	»	35 900:—
Summa förslagsanslag kronor		225 970:—

Vidkommande det extra anslaget till upprätthållande av marinförvaltningens verksamhet synes någon jämkning icke böra ifrågasättas, utan torde detsamma böra uppföras i riksstaten med det av Eders Kungl. Maj:t äskade beloppet, 36,400 kronor.

Riksdagen får beträffande förevarande ordinarie anslag anmäla, att riksdagen

dels godkänt ovan framlagda förslag till stat för marinförvaltningen, att tillämpas under budgetåret 1925—1926,

dels ock ökat ordinarie förslagsanslaget till marinförvaltningen, nu 222,670 kronor, med 3,300 kronor till 225,970 kronor.

66:o) Under hänvisning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till upprätthållande av *marinförvaltningens verksamhet* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 36,400 kronor.

67:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts framställning i fråga om anslaget till avlöning åt personal vid kärer och stater m. fl. kommer riksdagen framdeles att anmäla sitt beslut.

68:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77) har riksdagen för anställande av *extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 75,000 kronor.

69:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag rörande ordinarie förslagsanslaget till marinens reservstat kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

70:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 80) har riksdagen, med godkännande av vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 2 januari 1925 såsom bilaga 77 fogat förslag till stat för marinens reservpersonal att tillämpas under budgetåret 1925—1926, i riksstaten för samma budgetår upptagit ordinarie förslagsanslaget till marinens reservpersonal med oförändrat belopp, 151,700 kronor.

71:o) I överensstämmelse med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 82) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för bestridande av kostnaderna för *höjning av dagtraktamenten* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 30,000 kronor.

72:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 83) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagit ordinarie reservationsanslaget till resestipendier utan angivet belopp.

B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

73:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 84) att minska ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott, nu 440,000 kronor, med 600 kronor till 439,400 kronor.

Med tillämpning av hittills använda beräkningsgrunder har anslaget nu av Eders Kungl. Maj:t beräknats sålunda:

penningbidrag	kronor 428,648: 50
penningtillskott	» 10,717: 50
	<hr/>
	Summa kronor 439,366: —

eller i avrundat tal 439,400 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott, nu 440,000 kronor, med 600 kronor till 439,400 kronor.

C. Undervisning, understöd, expenser m. m.

74:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 87) har riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m., nu 20,600 kronor, med 7,700 kronor till 28,300 kronor.

75:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 90) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *förstärkning av*

ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m. för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 97,400 kronor.

76:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 91) att minska *ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader*, nu 80,706 kronor, med 82 kronor till 80,624 kronor.

Beträffande denna framställning kommer riksdagen framdeles att anmäla sitt beslut.

77:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 92) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till understödjande av *biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 6,000 kronor.

78:o) Under erinran om att för budgetåret 1924—1925 för liknande ändamål som det av Eders Kungl. Maj:t under punkt 93 avsedda anvisats ett extra anslag av 2,500 kronor, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *fackutbildningskurs för marinläkarstipendiater över stat och värnpliktiga läkare vid marinen* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 2,800 kronor.

79:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 94) har riksdagen för anordnande av *marinläkarkurs* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 11,000 kronor.

D. Förplägnad, beklädnad m. m.

80:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 93) har riksdagen minskat *ordinarie förslagsanslaget till förplägnad*, nu 2,748,700 kronor, med 1,600 kronor till 2,747,100 kronor.

81:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 97) har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till beklädnad* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 594,400 kronor.

82:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 99) har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m.* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 72,200 kronor.

83:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 101) har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 285,500 kronor.

E. Övningar.

84:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 103) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 708,000 kronor.

85:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 105) har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 177,700 kronor.

86:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 106) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *lega och furagering m. m. för hästar vid kustartilleriet* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 75,000 kronor.

F. Sjukvård.

87:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 107) att dels i riksstaten uppföra anslaget till sjukvård för marinen såsom reservationsanslag, dels ock upptaga nämnda anslag med ett belopp av 250,000 kronor.

Med anledning av vad departementschefen uttalat i fråga om ett eventuellt överskridande av förenämnda reservationsanslag, anser sig riksdagen böra framhålla, att så givetvis icke får ske under andra förhållanden än som i allmänhet kunna anses göra ett överskridande av ett reservationsanslag till en tvingande nödvändighet.

Riksdagen, som i övrigt icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen

dels i riksstaten uppfört ordinarie anslaget till sjukvård för marinen såsom reservationsanslag,

dels ock upptagit nämnda anslag med ett belopp av 250,000 kronor.

G. Flytande materiel och byggnader.

88:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts framställningar (punkterna 108 och 109) om anslag till underhåll av flottans fartyg och byggnader samt förstärkning av samma anslag har riksdagen redan tidigare i skrivelse, nr 32, anmält sina beslut.

89:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 111) har riksdagen för *fullföljande av arbetena på en docka å Beckholmen* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 629,000 kronor.

90:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 112) har riksdagen för *vissa kajarbeten vid flottans station i Stockholm* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 48,000 kronor.

91:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 113) har riksdagen för *inventarientrustning för flygstation* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 20,700 kronor.

92:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 115) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m.* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 168,100 kronor.

93:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 116) att öka ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m., nu 408,500 kronor, med 10,100 kronor till 418,600 kronor.

Ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m. har i riksstaten för budgetåret 1924—1925 upptagits med 408,500 kronor. Till det ordinarie anslaget förstärkning har för samma tid anvisats ett extra anslag av 347,200 kronor, utgörande, i avrundat tal, 85 % av det ordinarie anslagets belopp.

Beträffande medelsbehovet för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1925—1926 har marinförvaltningen beräknat det ordinarie anslaget till, i avrundat tal, 418,600 kronor och förstärkningsanslaget till 355,800 kronor, motsvarande i avrundat tal 85 procent av det ordinarie anslaget.

Riksdagen, som i likhet med departementschefen icke funnit anledning till erinran mot de sålunda gjorda beräkningarna, får beträffande det ordinarie anslaget anmäla, att riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m., nu 408,500 kronor, med 10,100 kronor till 418,600 kronor.

94:o) Under hänvisning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m.* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 355,800 kronor.

95:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 118) har riksdagen för *konsivering av Ny Älvsborgs fästning* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 16,000 kronor.

H. Artilleri-, min-, torped-, gnist-, flyg- och annan teknisk materiel.

96:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 119) har riksdagen till anskaffning av *eldledningsmateriel för flottan* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 475,000 kronor.

97:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 120) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för anskaffning av *eldledningsmateriel för kustfästningarnas luftvärnskanoner* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 45,000 kronor.

98:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 121) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för *revidering av äldre brisansrör för flottan* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 40,000 kronor.

99:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 122) har riksdagen för *revidering av äldre brisansrör och dubbelrör vid kustfästningarna* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

100:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 123) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för *revidering av*

kustfästningarnas äldre krut m. m. samt för ersättande av äldre kasserat krut för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

101:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 124) har riksdagen för anskaffning av *svpermateriel för flottan* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 60,900 kronor.

102:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 125) har riksdagen till anskaffning av *minmateriel för marinen* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor.

103:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 126) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *försök med minmateriel* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

104:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 127) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *prövning och undersökning av brisanta sprängämnen* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

105:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 128) har riksdagen för *anskaffning av torpeder* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 142,000 kronor.

106:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 129) har riksdagen för anskaffning av *torpedsikten och orderapparater m. m.* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 55,000 kronor.

107:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 130) har riksdagen till *modernisering av flottans radiostationer* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 79,850 kronor.

108:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 131) har riksdagen till *underhåll av flygmaterielen* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 582,500 kronor.

109:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 132) har riksdagen till anskaffning av *fallskärmar* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor.

110:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 133) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *försök med teknisk materiel* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

I. Sjökartverket.

111:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 135) att *dels* bestämma antalet ordinarie civila befattningar hos sjökartverket på följande sätt:

Befattning.	Löne- grad.
3 förste aktuarier	B 26
1 aktuarie	B 22
1 kartograf	B 21
12 ritare eller gravörer	B 15
1 redogörare	B 15
2 ritbiträden	B 7
1 expeditionsvakt	B 5
1 kanslibiträde	B 4

dels godkänna följande stat för sjökarteverket att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 125,100:—
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	» 800:—
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 36,220:—
Arvode åt chefen för sjökarteverket, då denne vid flottan innehar lägre beställning än såsom kommandör	» 2,520:—
Arvode åt den eller de ritare eller gravörer, som förord- nas att biträda vid rit- och gravyrarbetenas ledning och övervakande ävensom vid instruktion av yngre ritare och gravörer	» 600:—
Arvodena åt föreståndare för sjökarteverkets kontrollsta- tioner	» 11,600:—
<hr/>	
Summa förslagsanslag	kronor 176,840:—

dels ock öka ordinarie förslagsanslaget till avlöning till sjökarteverkets personal, nu 165,420 kronor, med 11,420 kronor till 176,840 kronor.

Den å anslaget föreslagna ökningen är beroende av dels att å sjökarteverkets stat under anslagsposten till avlöning åt icke ordinarie personal beräknats ett arvode av 6,420 kronor för avlöande av föreståndaren för verkets militärdetalj, dels ock Eders Kungl. Maj:ts förslag i fråga om uppflyttning i lönegrad B 16 (B 26) av tre förste aktuariefattningar (jfr statsrådsprotokollet: För flera huvudtitlar gemensamma frågor II sid. 18—21), vilka hittills varit placerade i lönegraden B 15 (B 24), samt rörande ordnandet av de kvinnliga befattningshavarnas avlöningsförhållanden.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag rörande arvodet till föreståndaren för sjökarteverkets militärdetalj har riksdagen icke funnit anledning till erinran.

Det av civilförvaltningens lönenämnd tillstyrkta förslaget om uppflyttning i högre lönegrad av de tre förste aktuariefattningarna, vilkas innehavare äro att anse såsom föreståndare för särskilda avdelningar av verkets ämbetsområden, har riksdagen ansett sig böra bifalla.

Med anledning av riksdagens beslut i fråga om ordnandet av de kvinnliga befattningshavarnas avlöningsförhållanden kan anslagsposten för avlöningar till ordinarie tjänstemän sänkas från det av Eders Kungl. Maj:t före-

slagna beloppet, 125,100 kronor, med i avrundat tal 400 kronor till 124,700 kronor. Därjämte erfordras en ändring i den föreslagna staten i fråga om benämningen å kanslibiträdesbefattningen.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels bestämt antalet ordinarie civila befattningar hos sjökarteverket på följande sätt:

Befattning.	Löne- grad.
3 förste aktuarier ¹⁾	B 26
1 aktuarie	B 22
1 kartograf	B 21
12 ritare eller gravörer	B 15
1 redogörare	B 15
2 ritbiträden	B 7
1 expeditionsvakt	B 5
1 kontorsbiträde	B 4

dels godkänt följande stat för sjökarteverket, att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 124,700:—
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	» 800:—
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. ²⁾ ...	» 36,220:—
Arvode åt chefen för sjökarteverket, då denne vid flottan innehar lägre beställning än såsom kommendör	» 2,520:—
Arvode åt den eller de ritare eller gravörer, som förordnas att biträda vid rit- och gravyrarbetenas ledning och övervakande ävensom vid instruktion av yngre ritare och gravörer	» 600:—
Arvodet åt föreståndare för sjökarteverkets kontrollstationer	» 11,600:—
<u>Summa förslagsanslag kronor 176,440:—</u>	

dels ock ökat ordinarie förslagsanslaget till avlöning till sjökarteverkets personal, nu 165,420 kronor, med 11,020 kronor till 176,440 kronor.

112:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 136) har riksdagen dels i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagit ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för sjömätningväsendet med oförändrat belopp, 49,000 kronor, dels ock medgivit, att för verkställande gemensamt med Finland av en magnetisk provmätning i Södra Kvarken under år 1925 må från anslags-

¹⁾ Därest till förste aktuarie å sjökarteverkets avdelning för sjömätningväsendet förordnas militär i flottans stam eller reserv (med pension) eller å reservstat, äger han endast uppbära arvode till belopp, som av Kungl. Maj:t kan varda medgivet, allt efter som han är militär i flottans stam eller reserv (med pension) eller å reservstat.

²⁾ Härei ingår, bland annat, arvode till föreståndaren för sjökarteverkets militärdetalj med 6,420 kronor. Därest denna befattning uppehålls av officer i flottans stam eller reserv (med pension) eller å reservstat, skall arvodet emellertid endast utgå med det lägre belopp, som av Kungl. Maj:t kan varda bestämt.

medlen till omkostnader för sjömättningsväsendet för budgetåret 1924—1925 disponeras ett belopp av 5,000 kronor.

113:o) I anslutning till riksdagens under närmast föregående punkt anmälda beslut har riksdagen till *utförande av sjömätningar* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 275,700 kronor.

114:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 139) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 3,000 kronor.

115:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 140) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till redigering och utgivning av *tidskriften »Underrättelser för sjöfarande»* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 31,000 kronor.

116:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 141) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom *bidrag till internationella hydrografiska byrån* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 8,500 kronor.

J. Diverse.

117:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 134) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till beredande av *semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra förslagsanslag av 125,000 kronor.

118:o) Under hänvisning till vad riksdagen under punkt 2:o anført, får riksdagen anmäla, att riksdagen för bestridande av kostnaderna för *dyrtidstillägg åt befattningshavare vid sjöförsvaret* för budgetåret 1925—1926 under fjärde huvudtiteln anvisa ett extra förslagsanslag av 3,450,000 kronor.

IV. GEMENSAMMA ANSLAG.

119:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 142) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till *försvarsväsendets lönenämnd* för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 30,000 kronor.

120:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 144) att för bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst för budgetåret 1925—1926 under fjärde huvudtiteln anvisa ett extra förslagsanslag av 9,500,000 kronor.

Beträffande denna framställning har riksdagen under punkt 2:o (jfr punkten 64:o) och 118:o) anmält sitt beslut.

121:o) Beträffande de i nu gällande riksstat under fjärde huvudtiteln uppförda ordinarie anslag, som icke här ovan särskilt omnämnts, har någon för-

ändring icke ifrågasatts, och har riksdagen beslutat, att samtliga de ordinarie anslag under fjärde huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, skola i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagas med oförändrade belopp.

Stockholm den 2 april 1925.

Med undersåtlig vördnad.
